

Vaan

Orgaan van de Bond van
Hervormde Mannenverenigingen op Gereformeerde Grondslag

- Groot zijn... blz. 3
- Wetten voor de (hoge)priester blz. 4
- Laat je niet in met dwaalgeesten blz. 7
- Irritant blz. 10

Ds. J.H. Lammers

• *Van de voorzitter*

Een nieuw jaar

Vanwege de lockdown die 15 december is ingegaan is de start van het jaar 2021 vol onzekerheid. Als hoofdbestuur wensen we u toe dat het licht schijnt in de duisternis van onze moeilijke omstandigheden.

Bestuursverkiezing

Op de Huishoudelijke Vergadering van D.V zaterdag 10 april vindt er een bestuursverkiezing plaats. Aftredend zijn dhr. C. D. Groenendijk, ds. J. P. Nap en dhr. C. Oosterom. Dhr. C.D. Groenendijk is bereid om een volgende periode van drie jaar in te gaan. Ds. J. P. Nap en dhr. C. Oosterom hebben aangegeven dat zij zich niet herkiesbaar stellen.

Voor dhr. C.D. Groenendijk en ds. J. P. Nap is een dubbeltal vastgesteld. Voor dhr. C. Oosterom zijn nog geen geschikte kandidaten gevonden, zodat er nog niet een dubbeltal kan worden genoemd. Op onze bestuursvergadering van vrijdag 22 januari spreken we verder door over deze vacature. De volgende dubbel-tallen stellen we aan u voor (in alfabetische volgorde):

vacature dhr. C. D. Groenendijk

dhr. C. D. Groenendijk te Ridderkerk
dhr. A. J. Hamoen te Ridderkerk

vacature ds J. P. Nap

ds. H. J. T. Lubbers te Woudenberg
ds. A. van Zetten te Bennekom

Volgens artikel 11, lid 3 van de statuten, heeft elke aangesloten vereniging het recht om aan deze dubbel-tallen namen toe te voegen. Dit dient schriftelijk te gebeuren, uiterlijk twee maanden voor de Huishoudelijke Vergadering. De voorgedragen personen moeten lid zijn van een aangesloten vereniging en vooraf schriftelijk verklaren dat zij met de kandidaatstelling akkoord gaan.

Tenslotte

Kunnen we als verenigingen weer samen komen en wanneer? Niemand weet het. We bidden dat de Heere uitkomst geeft en Zich over deze wereld en ons allen ontfermt.

• De kopij voor het februari-nummer moet vóór 20 januari bij de drukker (info@boutdruk.nl) aanwezig zijn.

• *in dit nummer*

Van de voorzitter.....	2
Meditatie	3
Bijbelstudie o.t.....	4
Bijbelstudie n.t.....	7
Irritant.....	10
In Memoriam ds. G. Voordijk.....	11
In Memoriam ds. W. Westland.....	12
Organisatienieuws.....	13
Boekbespreking.....	14
Overlijdensberichten.....	15

Adres administratie:

Hervormd Bondsbureau, Beatrixstraat 20a,
3862 DB Nijkerk • T 033 - 2456699

Email: bondsbureau@solconmail.nl

Bankrek.nr. NL08RABO0377871559

t.n.v. Herv. Mannenbond op G.G. te Nijkerk

Openingstijden Hervormd Bondsbureau:

Maandag en donderdag van 8.30-12.00 uur.

Dinsdag, woensdag en vrijdag gesloten.

Groot zijn...

Hij zal groot zijn...

Lukas 1 : 32a

Aankondiging

De engel Gabriël wordt tot Maria gezonden. Om de geboorte van Jezus aan te kondigen.

Een zéér wonderlijke boodschap! Al vóór Zijn geboorte worden er gróte dingen gezegd.

Om wat te noemen: *Zoon van de Allerhoogste zal Hij genoemd worden. Hij zal de troon van Zijn vader David krijgen. Over het huis van Jakob Koning zijn. Zélfs tot in eeuwigheid.* En als laatste: *aan Zijn Koninkrijk zal geen einde komen.* Duizelingwekkende woorden voor Maria!

Nog vóór zij in verwachting is (!) krijgt zij bijna (het kruis ontbreekt nog) de héle toekomst te horen van Hem van Wie zij in verwachting zal raken. Dat zegt vooral alles van Hém: Jezus!

Eerste typering

Na Zijn naamgeving is dat het eerste wat Gabriël van de Heere Jezus zegt: *Hij zal groot zijn!*

In het Grieks staat het woordje *mega*. Wij horen in onze tijd van *mega* markt, *mega*-voordeel.

Een *mega* prestatie. Maar iémand die *mega* wordt genoemd? Het is de eerste typering die Gabriël van de Heere Jezus geeft: *Hij zal mega zijn!* En lees daarbij vooral niet heen over dat woordje *zijn!* Er staat nadrukkelijk niet wórdén. Dat geldt voor alle dingen

van het dagelijkse leven wél: wórdén! Groot gewórdén. Een kleine onderneming die uitgroeide tot een *mega*-bedrijf. Een onbekende naam die uitgroeide tot een 'grote' naam. Maar bij de Heere Jezus zit het er – om zo te zeggen - van jongs-af aan al ín. *Hij zal groot zijn!* Dat blijkt o.a. toch ook wel uit Johannes de Doper, die al in de moederschoot van vreugde voor Hem opspringt? Uit Wijzen uit het Oosten, die kwamen om Hem te aanbid-den? Uit het feit dat Hij als Baby al op de vlucht moest? Omdat Herodes in Hem een regelrechte bedreiging zag?

Waarín dan groot?!

We hebben het over *'de groten der aarde'*. We doelen op mensen die hoge en vooraanstaande posities bekleden. Presidenten als (nu nog) Trump en Putin. Macron en Merkel. We horen van mensen die grote prestaties leveren. Van de sport tot de muziek. Past de Heere Jezus dan ook in dit rijtje? Is Hij zó'n grote? Voor velen doet Hij vandaag helemaal niet mee. Of bungelt Hij ergens onderaan. Hoe is dat trouwens bij u? Kreeg Hij in ons leven al een (grote!) plaats? Dat ligt niet voor de hand. Zijn eigen volk zag het bepaald niet in Hem. Of het moest zijn dat ze met Zijn wonderen en tekenen wegliepen. Maar toen het kruis opdoemde, was dáár niets meer van over! In diepste zin heeft Hij alles tegen om groot te zijn. Zeker als we zien hoe Deze

Grote Zijn leven eindigt: aan het kruis. Wie ziet daar nog iets van dat grote in? U (tóch) wél?

En tóch: Hij zal groot zijn!

Hij is het wél! Waarin dan? Daarin dat Hij kléin werd. Méns werd. Terwijl Hij van zó'n hóge komaf is: van de hémel! Maar Hij werd de Minste. *Door de gestalte van een slaaf aan te nemen en aan de mensen gelijk te worden*, jubelt Paulus in de Filippenzenbrief. Hij is niet als iemand die zich ten koste van een ander omhoog gewerkt heeft. Integendeel: ten gunste van u en mij 'werkte' Hij Zich

omlaag. Ván de hoge hemel tot in de diepte van de dood. Van de lage kribbe tot het hoge vloekhout. Van het gelegd worden in een voerbak tot het gehangen worden aan het kruis. Als dát niet groot mag heten?! Is het dat samengevat niet: is de Heere Jezus vooral niet groot in Zijn géven? En daarmee in Zijn liefde? Zeg nu eens: sloeg die grote zondaarsliefde al een gat in onze grootheidswaanzin? Het als God willen zijn? Het kan niet anders of wij krijgen dan gróte gedachten over Hem. Wat een Mega Zaligmaker is Hij! Hém verwachten wij in al Zijn grootheid en majesteit op de wolken van de hemel!

Ds. J.P. Nap

• *Bijbelstudie o.t.*

Wetten voor de (hoge) priester

Leviticus 25: 1-15

Na drie hoofdstukken met wetten voor alle Israëlieten, volgen in hoofdstuk 21 diverse wetten voor de levenswandel van de priesters; evenals nog wat strengere regels voor de hogepriester. Het leven van een ambtsdrager kent wel zijn vreugden (een voortreffelijk werk, 1 Tim. 3:1), maar legt ook beperkingen op. Dr. Maarsingh zei in 1972 op college exegese over dit hoofdstuk, dat dienaar van God zijn niet is dat je met eer beladen wordt, maar dat Hij je a.h.w. kapot breekt. Ook mensen als Ezechiël en Jeremia hebben dat ondervonden. Trek deze lijn vooral door naar Christus, de Knecht des Heeren: gekomen om te dienen, en het kostte Hem Zijn leven.

Vraag 1

1. Van Prof. dr. A.A. van Ruler (1908-1970)

is de opmerking bekend geworden: "Daarom moet men ook niet denken dat een dominee ooit compleet een gewoon mens kan worden. Het ambt verformfaait een mens als mens enigszins." Hoe ziet u dit bij de (hoge) priester? Hoe ziet u dit bij ambtsdragers in onze tijd? Is het dan aantrekkelijk om ambtsdrager te zijn?

Vers 1-5 - Het rouwen door de priester

Een priester mag zich niet verontreinigen met een dode onder zijn volksgenoten. Deze verontreiniging zou ontstaan, indien hij de dode aanraakt en aan rouwrituelen deelneemt. Mozes moet dit dan ook aan de zonen van Aäron verbieden. Bij deze verontreiniging gaat het niet om hygiëne, maar om cultische onreinheid. Uitzonderingen zijn z'n gestorven moeder, vader, zoon, dochter,

broer en ongehuwde zuster. Deze naaste verwanten mag hij wel aanraken en begraven.

Vraag 2

2. De ongehuwde zuster van de priester wordt in vs 2 'maagd' genoemd. Ook bijv. Jozef en Maria hechtten er aan dat Maria als maagd het huwelijk in zou gaan. Zouden er in onze tijd nog 'maagden' in de gemeente zijn, die als zodanig het huwelijk ingaan? Hoe kunnen we in een verseksualiseerde wereld onze jongeren (en ouderen?!) hierin helpen?

Opmerkelijk is dat de vrouw van de priester niet genoemd wordt. Toch ga ik er van uit dat hij haar na haar sterven wel mag aanraken, rouw mag bedrijven en mag begraven. Zie bijv. Ezech. 24:17, 18, waar Ezechiël in zeer bijzondere omstandigheden niet mag rouwen over zijn overleden vrouw. In normale omstandigheden had het wel gemogen. Het begin van vs 4 is moeilijk te vertalen. In diverse vertalingen komt u diverse varianten tegen. Dr. M.J. Paul laat de letterlijke vertaling staan: "hij mag zich 'als heer' onder zijn volksgenoten niet verontreinigen". De uitdrukking 'heer' geeft dan de bijzondere positie van de priester aan, met alle genoemde beperkende verplichtingen van dien.

De hier gegeven regels voor de priesters zijn strenger dan die voor de gewone Israëlieten. Hier komt bij dat er toch wel iemand voor de begrafenis moet zorgen! Uit Num. 19:14-19 blijkt dat zo iemand zeven dagen cultisch onrein is; daarna mag hij weer aan de eredienst deelnemen. Een priester mag zich echter in het geheel niet verontreinigen. Waar heeft dit mee te maken? Wat zit hier achter? Hier speelt de tegenstelling tussen

leven en dood een grote rol. Vanuit Lev. 11 hoorden we al dat de Heere aan de kant van het leven staat. Hij is de God der levenden. De priesters die steeds tot de Heere naderen, moeten zich dan ook verhouden van de dood.

In vs 5 worden enkele bij het bijgeloof passende, heidense rouwgebruiken aan de priester verboden. Deze zijn trouwens ook verboden aan de gewone Israëliet, 19:27, 28.

Vraag 3

3. Welke rouwgebruiken worden hier verboden? Waarom? Welke rouwgebruiken in onze tijd zou u als heidens bestempelen en waarom? Wat vindt u behoren tot een typisch christelijke begrafenis?

Vers 6-9 - Het trouwen door de priester

In deze verzen staat de heiligheid van de priester centraal: hij is er enerzijds om zich aan de Heere toe te wijden en Hem te dienen, anderzijds om zich af te keren van het zondige. Het aanbieden van de vuuroffers, het voedsel van God, in de vss 6 en 8 is een mensvormige manier van spreken over de Heere en wat Hij nodig heeft.

Volgens vs 7 mag een priester wel trouwen, maar zijn vrouw zal maagd dienen te zijn. Hij mag niet trouwen met een hoer. Ook niet met een 'ontheiligde', d.i. een meisje dat op één of andere manier haar maagdelijkheid heeft verloren. Ook niet met een verstoten vrouw, want een priester is heilig voor zijn God. De heiligheid van de Heere Zelf is ten diepste het motief, vs 8. Over een weduwe wordt niet gesproken. Uit Ezech. 44:22 kan worden afgeleid dat hij wel met een priesterweduwe zou mogen trouwen.

Vs 9 spreekt nog een ernstig woord over de dochter van een priester. Indien zij hoererij

bedrijft (gaat het om cultische prostitutie?), ontheiligt zij haar vader en moet met vuur verbrand worden. De priester betaalt dan wel een hoge prijs voor zijn heilig ambt.

Vraag 4

4. Kunt u voor ons vandaag een toepassing maken vanuit vs 9? Of acht u dit niet mogelijk? Is er een lijn te trekken naar Titus 1:6 en 1 Tim. 3:4, 5?

Vers 10-12 - Het rouwen door de hogepriester

De regels voor de hogepriester zijn strenger dan voor de gewone priesters. Als de gezalfde des Heeren mag hij na het sterven van iemand zelfs de meest gebruikelijke rouwgebruiken niet in acht nemen, vs 10; zelfs niet als het zijn vader en moeder betreft, vs 11. Hij mag niet bij de dode komen en moet binnen zijn woning bij het heiligdom blijven. Voor de hogepriester geldt wel heel sterk dat de sfeer van de dood zich niet verdraagt met de heiligheid van zijn ambt en werkterrein. In Num. 6:6,7 horen we iets dergelijks over de Nazireeërs. De hogepriester heeft duidelijk de taak om een verwijzing te zijn naar de Heere als de God van het leven.

Hier wil ik wel de Heere Jezus Christus uitdrukkelijk noemen.

Zijn ambtsnaam Christus wijst ons erop dat Hij behalve Koning en Profeet ook Hogepriester is. Zondag 12 van dat prachtige oude boekje, dat Heidelbergse Catechismus heet, belijdt Hem als “onze enige Hogepriester”. Christus heeft de dood niet geschuwd. Vanuit het heilig hemels heiligdom is Hij gekomen in deze zondige wereld, waar door de zondeval de dood zijn intrede had gedaan. En eenmaal op aarde heeft Hij meerdere ge-

storvenen aangeraakt. Denk aan de jongeling te Naïn, Luk. 7:14: Jezus raakt zijn baar aan. Hoe anders dan de OT-ische hogepriester! Denk ook aan het dochtertje van Jairus, Luk. 8:54: Hij pakt haar hand. Hoe ontzagwekkend. De Levende verslindt de dood en niet andersom. Denk ook aan Lazarus, Joh. 11:38: Jezus komt bij het graf, waar hij al vier dagen in ligt. Ook weent Hij van rouw, Joh. 11:35.

Christus mag dit doen. Hij overwint de dood. Hij verslindt de dood tot overwinning. En uiteindelijk staat Hij Zelf op uit de doden. Geen graf hield Davids Zoon omkneld, Hij overwon, Die sterke Held. Christus, Die alle hogepriesters te boven gaat. Zouden wij niet getrooster en opgewekter leven, als wij meer in geloof bij de overwinning op de dood door deze Hogepriester van onze belijdenis stil zouden staan?!

Vraag 5

5. Wat zou er volgens Lev. 21:11 met de hogepriester gebeuren als hij dichtbij een dode zou komen? Wat gebeurt er echter met Christus als Hij een dode aanraakt? Wat heeft het werk van Christus voor ons te betekenen in ons omgaan met de dood en de doden?

Vers 13-15 - Het trouwen door de hogepriester

Ook voor het huwelijk van de hogepriester gelden strengere regels dan voor de gewone priesters. Hij mag wel trouwen, maar zijn a.s. vrouw moet beslist een maagd zijn, vs 13. In vs 14 wordt dit met nadruk herhaald. Evenals de priesters mag ook de hogepriester niet huwen met een hoer of met een door haar man verstoten vrouw. Maar terwijl een priester wel mag trouwen met de weduwe van een

priester, mag de hogepriester met geen enkele weduwe trouwen, vs 14. De motivatie is de heiligheid van zijn ambt. Hierbij past alleen een vrouw die nog geheel ongerept is. Anders zou hij zijn nageslacht ontheiligen, vs 15. De hogepriester heeft een unieke positie binnen de kring van de priesters en in de samenleving. “Voorzeker, Ik ben de HEERE, Die hem heiligt.”

Vraag 6

6. In de HSV wordt naar Leviticus 21:13 verwezen bij 2 Korinthe 11:2, waar Paulus schrijft zich te beijveren om de gemeente als een reine maagd aan Christus voor te stellen. In welk opzicht dient de gemeente rein te zijn voor haar Hogepriester Jezus Christus?

Zingen: Psalm 102:1

Ds. J. Belder

• *Bijbelstudie n.t.*

Laat je niet in met dwaalgeesten

1 Johannes 5: 14-21

Vrijmoedig bidden

An het slot van de eerste brief klemmt de vraag hoe het met ons gebedsleven staat. Bidden is spreken, maar geen monoloog afsteken. Ook niet een verlanglijstje bij God neerleggen. Bidden is Hem je noden, zorgen, zonden en verlangens zeggen. Je opent je hart zonder iets voor Hem achter te houden. Bidden is vergeving vragen en danken (1 Thess.5:18). Ongemerkt loopt dat uit op aanbidden.

Vers 14 correspondeert met Hebrëeën 4:16. Het geloof vindt zijn vrijmoedigheid in Christus. Verwar het niet met vrijpostigheid of brutaliteit. Let eens op Abraham als hij pleit voor Sodom (Gen. 18: 27).

Denk klein van jezelf en groot van God. Hij wil niet dat de moed ons in de schoenen zinkt, wel dat ootmoed ons bidden stempelt. Bid niet als de Farizeeër (Luk. 18:9-14), wiens gebed almaar om het eigen ‘ik’ cirkelde. Het tollenaarsgebed was God aange-naam. Geen omhaal van lege woorden. Geen pronken met zogenaamde gebedsgaven. Hij

bad kort en krachtig, waarbij God centraal stond. We praten of leuteren maar niet wat voor het vaderland weg. Niet onze fantasie, maar Gods Woord is leidend (vs. 24). Aan óns spreken gaat Zijn spreken vooraf! ‘Heere, leer ons bidden!’

Naar Zijn wil

Hóórt, vérhoort God mijn gebed wel? Zo’n vraag is koren op satans molen! Maar als je vurigste gebeden onbeantwoord blijven, bid ik dan niet naar Gods wil?

Wat is die wil? Dat wordt geleerd in de omgang met Hem door en in Zijn Woord.

De grondregel is dat we Hem vertrouwen en niet verdenken of wántrouwen. Bidden zonder vertrouwen staat gelijk aan bidden zonder pleitgrond (Joh. 14:13,14). Wie tot de Vader komt steunend op de Zoon, ziet deuren opengaan. We bidden zoals Jezus het geleerd heeft: ‘Uw wil geschiede ...’ Dat is een bewijs van afhankelijkheid. Zo bidden is sterven aan alle eigenbedoelingen, maar dan

wel in de gemeenschap met Christus. Het gebed is geen trekautomaat. God vervult wel al Zijn beloften, maar niet al onze wensen.

Toch is Johannes stellig. 'Als we weten dat Hij ons verhoort, wat we ook bidden, weten we dat we het gevraagde (..) ontvangen' (15). Je gaat Hem ter harte! Hij hoort zelfs het roepen van de jonge raven (Luk. 12:24). Bestaan er onverhoorde gebeden? Of verhoort God mij beter dan ik bidden kan? Eén gebed blijft nooit onbeantwoord: het gebed om genade.

Echt bidden is volharden en tegelijkertijd uitzien naar verhoring. We laten de HEERE vrij, maar niet los. Zalig als ik ophoud mijn wil aan Hem op te leggen.

Doodzonde

De Heilige Geest richt als Geest van het gebed mijn oog niet alleen op Christus, maar ook op mijn naaste. Pracht voorbeelden daarvan zijn Abraham, Mozes, Elia en Paulus, maar vooral Jezus Zelf. Hij bad voor Petrus dat zijn geloof niet zou ophouden (Luk. 22:32). En aan het kruis voor Zijn kwelgeesten (Luk. 23:34).

Er blijkt een enorm arsenaal aan 'gebedspunten' te zijn. Er zijn ook gebedsverhinderingen. Zonden! Maar ... wie die belijdt en laat, vindt vergeving (zie 1 Joh. 1:7).

Er is een zonde 'tot de dood', schrijft Johannes. In principe iedere zonde. Waar denkt hij aan? Aan de dwaalgeesten die zelf weigeren in te gaan en anderen tegenhouden? Dat zij zich op levensgevaarlijk terrein bevinden is duidelijk (zie Hebr. 6:4-8!). Raken we hier aan de zonde tegen de Heilige Geest? Velen begeven zich in onze samenleving op dat dunne, gladde ijs. Ze hebben de weg gewe-

ten, maar die hooghartig verwerpen. Afvaligen spotten om het hardst met de heiligste zaken.

Gelukkig schrijft Johannes niet: ik verbied je te bidden voor zulke mensen. Hij trekt de zin ervan in twijfel. Laten wij geen mensen afschrijven en ons bidden voor hen stoppen. Denk aan Abraham (Gen. 18:16v), Mozes (Ex. 32-33) Samuël (1 Sam. 7) en Stefanus (Hnd. 7: 60). Stop de voorbede niet te vroeg (Jak. 5:16; Spr. 15:29).

Wie een ander 'ziet' zondigen moet daar niet mee naar derden gaan, maar naar de grote 'Eerste'. Niet om aan te klagen, maar om de krachtige werking en doorwerking van Woord en Geest tot bekering. Zie ook Jakobus 5:20.

Van tweeën één

Driemaal leidt Johannes een gedachte in met 'wij weten' (18,19,20). Wat weten we? Dat 'wie uit God geboren is niet zondigt' (vs. 18). Dat hoorden we al eerder (3:6,9). Een kind van God is niet immuun voor de zonde, maar het is zijn element niet meer. En dat hij niet goedkoop zondigt komt hij aan de weet. Daar kwam David wel achter.

Blijven wij uit onszelf staande (vs.18b)? Stelt Johannes de zaken niet te florissant voor? Petrus schrijft aan gelovigen in Klein-Azië dat zij bewaard worden 'door' of 'in de kracht van God, door het geloof' (1,1:5).

Niet de gelovigen zelf, maar Christus bewaart en beschermt. Wij worden bewaard en 'moeten bewaard worden', zonder dat in mindering te brengen op de eigen verantwoordelijkheid. 'Zichzelf bewaren' is alleen mogelijk wanneer we blijven in de liefde van God (1, 3:6,9 enz.).

Dicht bij Hem zullen de boze (1,2:13,14; 3:12) en de wereld geen vat op ons hebben.

We leven buiten het Paradijs, niet buiten de invloedssfeer van het boze en van de boze. Maar laat je niet in met 'de wereld die in het boze ligt' (vs.19). Dat is overigens niet hetzelfde als de wereld links laten liggen. Er loopt echter een scheidslijn door deze wereld. Wij behoren óf bij Jezus óf bij 'de wereld die in het boze ligt'. Het is van tweeën één.

'Wij weten dat we uit God zijn (..) en dat de Zoon van God (..) ons het verstand heeft gegeven om de Waarachtige te mogen kennen' (19,20). Dat zijn geen wijsgerige, koude en onvruchtbare bespiegelingen, maar kennen in het bloed van Christus dat onze redding werd. Waar het ongeloof heerst, spreekt het verstand God tegen en verwerpen wij Hem. Maar daarvoor kregen wij ons verstand niet. Wij moeten onze gedachten aan Christus onderwerpen. Dat gelden ook onze wil en gevoel. Jezus alleen is de bron van godsvrucht en zuivere kennis (20b). En dat is het eeuwige leven, aldus Johannes.

Schoon schip!

Het briefje eindigt abrupt. Zonder zegenbede of groet. Het laatste dat we lezen is een indringende waarschuwing. 'Lieve kinderen, wees op uw hoede voor de afgoden'.

Was Johannes zijn brief al gestopt in vers 13? En is het vervolg dan zoets als een 'PSje'? Of is het slotvers de samenvatting van heel de brief? De Kerngedachte? Ik kies voor het laatste.

In het voorgaande vers heeft de apostel nog benadrukt hoe zeer Gods heerlijkheid ons hart en onze ziel moet vervullen. Hij alleen! Hij helemaal! En dan klinkt kort en krachtig: 'Bewaar uzelf van ...' Of: 'Wacht u voor de afgoden.' Of: 'Wees op uw hoede ...' Afgoden, eidooloon in het Grieks, zijn niet-

sen, illusies, pure lucht, maar wel gevaarlijke lucht. Ze bestaan bij gratie van de mens, die ze in het leven roept en houdt.

Het ligt binnen de context voor de hand te denken aan de dwaalgeesten. Heel hun 'theologie' was afgoderij. Hun beeld van God week volkomen af van de apostolische leer. En zo legden ze een bom onder het fundament van het geloof en dus onder de gemeente.

Zwakke schapen lopen een groot gevaar zich te laten meeslepen in een doolhof van nieuwe geloofsvisies. Begrijpelijk dat Johannes, Judas en Petrus zich in hun brieven op niet mis te verstane wijze tegen deze arrogante, hoogmoedige 'godsdienstleraren' keren. (Vgl. verder: 2 Petr. 2:12-19; 1 Joh. 3:4-10; Op.2:15,20,24; Judas:4,8,11,19). Johannes noemt heel hun 'leer' in één woord 'afgoderij'. Pas op dat je je het leven met de Heere niet laat ontfoetselen.

Amen

Het laatste woord is 'amen'. In de belangrijkste handschriften ontbreekt het. Het zal een latere toevoeging zijn, overigens helemaal passend. In de oude kerk was het de gewoonte dat de gemeente de preek beaamde met een hardop uitgesproken 'amen'. Het gaat er natuurlijk om dat we 'amen' zeggen met mond én hart. Om te weten waar we 'amen' op zeggen, is het kennen van de Bijbel voorwaarde. 'Amen Godd'lijk Evangelie, amen zegt mijn ziel hierop'.

Vragen en opdrachten

1. Leg vers 14 naast Hebreeën 4:16. Wat is vrijmoedig bidden? Waar haalt een mens die vrijmoedigheid vandaan?
2. Wat is 'bidden naar Zijn wil'?
3. Zoek op Psalm 142:2. Wat betekent dat?

- Leg er uw eigen gebedsleven naast.
4. 'De verleidingen en de ruimte om te zondigen zijn nog nooit zo heftig geweest als vandaag'. Waar of onwaar? Hoe blijf je als christen staande?
 5. Reageer op de volgende stellingen. Afgoden bestaan niet, dus waar maken we ons eigenlijk druk over? En: God kan de concurrentie met die niet-goden best aan. Zie ook antwoord 95 uit de Catechismus.
 6. Wat betekent het woordje 'amen'? Beseffen we ook wat we uitspreken als het uit onze mond klinkt?
 7. In het verdwijningsproces van de kerken in het Midden-Oosten speelde niet alleen de islam een dubieuze rol. Gebrek aan innerlijke geloofskracht en grote verdeeldheid speelden het mohammedanisme in de kaart. Welke lessen vallen daaruit op te maken voor de kerk in Nederland nu?

Ds. J.P. Nap

• *Geestelijk Leven*

Irritant

We hebben allen wel onze herinneringen aan de catechisaties die we in onze jonge jaren hebben bijgewoond. Tijdens de lessen kwamen de jaren door veel verschillende onderwerpen langs. Niet alleen bijbelse geschiedenissen, maar ook meer leerstellige thema's. Tot deze laatste rekenen we bijvoorbeeld zaken als schepping, zondeval, verlossing, geloof, bekering en rechtvaardiging; om nu maar eens een paar dingen te noemen. Bovendien werden ook wel meer praktische en ethische onderwerpen behandeld, zoals de doodstraf, de zondagsviering en vriendschap.

Eén van de thema's die ook aan de orde (moeten) komen is de uitverkiezing. Daarbij merken we dat die verschillende reacties oproept. Bij de één een meer positieve reactie, bij de ander een heel negatieve, en bij een derde kan een bijna neutrale reactie naar voren komen. Over het algemeen heeft dit te maken met iemands geestelijke achtergrond.

Het gebeurde op een belijdeniscatechisatie,

dat we over de uitverkiezing spraken. Het was n.a.v. de zinsnede in de tweede belijdenisvraag: "Aanvaardt u de roeping om, als lidmaat van de gemeente, die God Zich in Christus tot het eeuwige leven verkoren heeft..."

Ik vroeg aan de catechisanten wat het woord 'uitverkiezing' bij hen oproep. De reacties waren wel wat divers, maar er was niemand uitgesproken positief. Niemand die, zoals Paulus, sprak in de trant van Efeze 1:3 en 5: "Gezegend zij de God en Vader van onze Heere Jezus Christus (...) Hij heeft ons voorbestemd om als Zijn kinderen aangenomen te worden..." Maar misschien moet je dat ook niet van jongeren verwachten en behoort het meer bij de groei in het geloofsleven.

Hoe dan ook, een reactie van één van de aanstaande nieuwe lidmaten bleef wel bij mij haken. Op de vraag wat de uitverkiezing oproept, was hij eerst even stil. Toen zei hij: 'Irritant'. Van binnen schrok ik daar van. Maar alsof er niets aan de hand was, schreef ik op

het bord: Irritant. Terwijl ik het langzaam opschreef, voelde ik die reactie als het ware in de groep neerdalen. Alsof ieder overwoog wat dit met hem of haar deed.

Ik vroeg aan die persoon: Leg dat eens uit. Toen zei hij: Je kunt er niets aan bijdragen, dat je zalig wordt; je moet uitverkoren zijn. Daar spraken we natuurlijk over door in de groep. Over dat je er niets aan bij kunt dragen. Ja, dat zou die jongen wel gewild hebben: dat hij er wél iets aan bij zou kunnen dragen. En het was voor hem een ergernis dat dat niet kan. Eerst had ik me inwendig wel gestoord aan zijn reactie van 'irritant'. Maar al luisterend naar zijn uitleg en de reacties van anderen, dacht ik bij mezelf: Is het niet precies de spijker op zijn kop? Want... zalig worden? Nee, je kunt er niets aan bijdragen. Je moet het helemaal

hebben van het algenoegzame offer van Jezus Christus, en dat is voor ons een dwaasheid en ergernis. Dat verwoordden we meestal niet zo, maar die jongen verwoordde het wel zo. Hij verwoordde precies waar het bij ons van nature op vast zit: we vinden de genade irritant. We storen en stoten ons eraan. We willen zelf wat bijdragen. Zelf iets voor God presteren en op die eigen prestaties bouwen en vertrouwen. Alsof die ons ooit enig houvast kunnen geven.

Wat hadden we die avond een leerzame ontmoeting. We ontdekten vanuit een ongedachte invalshoek, dat Christus en Zijn offer voor ons van huis uit irritant zijn, maar dat je door de genade van God kunt leren zeggen: Jezus, Uw verzoenend sterven is het rustpunt van mijn hart. En dat door Hem alleen. Om het eeuwig welbehagen.

Ds. J.H. Lammers

● *In Memoriam*

Overlijden ds. G. Voordijk

Op zaterdag 19 december is ds. G. Voordijk overleden in de leeftijd van 85 jaar. In 1964 werd hij in de hervormde gemeente van Mastenbroek bevestigd tot predikant. 'Het zij verre van mij, dat ik zou roemen anders dan in het kruis van onze Heere Jezus Christus' (Galaten 6: 14), was de tekst van zijn intredepreek. In het teken van Jezus Christus stond zijn ambtelijke bediening. Van 1968 tot zijn emeritaat in 1997 diende hij de gemeente van Oldebroek, bijna dertig jaren. Ds. Voordijk kreeg meerdere beroepen, maar hij heeft steeds bedankt. Hij wist zich innig verbonden met de gemeente. Na zijn

emeritering verrichtte hij bijstand in het pastoraat in de Grote Kerkgemeente van Zwolle. Op 22 december 2017 overleed zijn vrouw en bleef hij alleen achter.

Ds. Voordijk is lid geweest van het hoofdbestuur van de Hervormde Mannenbond van 1967 tot 1986. Persoonlijk heb ik ds. Voordijk niet gekend, maar van anderen hoorde ik dat hij op een rustige en betrokken wijze een bijdrage leverde aan het werk van de Mannenbond. Hij dacht mee over het beleid en hield lezingen over belangrijke onderwerpen. Het laatste thema dat hij behandelde, was: Sterven ...en dan. Dat is voor

hem werkelijkheid geworden. Ds. Voordijk

wachtte, zo staat op de rouwkaart van de familie op Jezus' komst in heerlijkheid. Hij is heengegaan naar het Vaderhuis. Deze woorden passen bij hem: 'Bij U, mijn Koning en mijn God, verwacht mijn ziel een heilrijk lot (Psalm 84: 2)'. De begrafenis vond plaats op 28 december op de algemene begraafplaats te Oldebroek. Als hoofdbestuur zijn we dankbaar dat hij zich gedurende twintig jaren heeft ingezet voor onze Mannenbond. We condoleren de kinderen en kleinkinderen en wensen hen de troostvolle nabijheid van de Heere toe.

Overlijden ds. W. Westland

Het ligt nog vers in ons aller geheugen dat ds. W. Westland de voorzitter was van onze Hervormde Mannenbond. Op donderdag 24 december 2020, de dag voorafgaande aan het kerstfeest, is hij ontslapen in de leeftijd van 72 jaar. Wim Westland werd geboren op 2 maart 1948 te Huizen en studeerde theologie in Utrecht. Op 13 mei 1973 deed hij zijn intrede in de hervormde gemeente van Veen met de tekst uit 2 Korinthe 2: 16b,17: 'En wie is tot deze dingen bekwaam? Want wij dragen niet, gelijk velen, het Woord Gods te koop, maar als uit oprechtheid, maar als uit God, in de tegenwoordigheid Gods, spreken wij het in Christus'. Daarmee gaf hij aan dat het hem in zijn ambt om de Heere en Zijn eer te doen was en geen bijbedoelingen had. Daarna stond hij te Lunteren (1977), Putten (1982), Woudenberg (1987), Middelharnis (1992), Sliedrecht (1996), Wezep (2001) en Ridderkerk (2006). Het dienen van acht gemeenten komt zelden voor. Ds. Westland heeft het mogen doen, gesteund door zijn vrouw. Na zijn emerite-

ring (hij werkte twee jaar langer door) ging hij met zijn vrouw in Sliedrecht wonen en werd pastoraal medewerker in Hardinxveld-Giessendam. Er ontstonden snel na het beëindigen van dit werk gezondheidsproblemen. Er werd een ernstige ziekte vastgesteld. Het drong meer en meer tot hem door dat hij aan zijn ziekte zou overlijden. Hij wist zich echter geborgen in de Heere Jezus en geloofde dat wij, zondig als we in onszelf zijn, in Christus rechtvaardig en heilig mogen zijn.

Van 1993 tot 2017 was ds. Westland lid van het hoofdbestuur van de Mannenbond. Eerst was hij eindredacteur van de Hervormde Vaan, in 2002 werd hij voorzitter. Hij gaf krachtig leiding aan vergaderingen, was wars van kerkpolitiek en legde nadruk op het bestuderen van Gods Woord. Bij het aanpassen van de statuten na het ontstaan van de Protestantse Kerk in Nederland in 2004 behield hij een vaste koers.

Persoonlijk bewaar ik goede herinneringen aan ds. Westland. Begin 1986 deed ik mijn

vicariaat bij hem in Putten. In 1988 bevestigde hij mij in het ambt van predikant in de hervormde gemeente van St. Philipsland. Hij gaf me, toen ik geknield de zegen ontving, de tekst mee waarmee hij zelf bevestigd was, namelijk 2 Timotheüs 2: 15: 'Benaarstig u, om uzelfen Gode beproefd voor te stellen, een arbeider, die niet beschaamd wordt, die het Woord der waarheid recht snijdt'. Ds. Westland was voor mij een voorbeeld in geloof en ook in de vormgeving van het predikantschap. Hij gaf vaak waardevolle adviezen, maar wilde ook graag leren van een jongere collega. Er ontstond een hartelijke vriendschap. Hij verbond mij ook met de gemeente van Benthuzen en Ridderkerk. We trokken met elkaar op als Ridderkerkse predikanten vanaf 2008 tot 2015. Vanaf 2002 heb ik ds. Westland meegemaakt in het hoofdbestuur van de Mannenbond, in 2017 volgde ik hem als voorzitter op.

Ds. Westland was gedurende 47 jaren dieenaar van het Woord op aarde, nu mag hij eeuwig met de Heere zijn en Hem dienen in volkomenheid in de hemel. Ik denk aan ds. Westland terug als iemand die in alle opzichten trouw en betrouwbaar was. Zelf was hij ervan overtuigd dat de trouw van de Heere

boven onze trouw uitrijst. Vaak gaf hij aan wat er in zijn hart leefde met de woorden van Psalm 118: 7 (berijmd): 'De Heer' is mij tot hulp en sterkte. Hij is mijn lied, mijn psalmgezang. Hij was het, Die mijn heil bewerkte, dies loof ik Hem mijn leven lang'. Niet voor niets is deze Psalm op de rouwkaart geplaatst.

De begrafenis vond in besloten kring plaats op woensdag 30 december op de begraafplaats in Sliedrecht na een rouwdienst in de Grote Kerk aldaar. We condoleren Klazina zijn vrouw, de kinderen en kleinkinderen en wensen hen toe dat de Heere bij hen is, hen sterkt en ondersteunt.

• *Organisatienieuws*

Wijzigingen adresboekje 2015

De volgende wijzigingen in 'het Adresboekje' doorvoeren:

1) de MV 'Bewaar het pand u toebetrouwd' te Waarder (blz. 21) heeft een nieuwe voorzitter: dhr. M.H. Brak, Albrechtveld 43, 2804 WC Gouda; en een nieuwe secretaris: dhr. H. J. Borst, Havenstraat 28, 3441 BK Woerden.

2) De MV 'Ad Majorem Dei Gloriam' te Wezep-Hattermerbroek (blz. 26) heeft een nieuwe penningmeester: dhr J. Klein, De Zeis 12, 8091 NJ Wezep.

Met vriendelijke dank voor uw medewerking,

Ds J van Dijk, secr.

e-mail: ds.j.vandijk@hetnet.nl

• Boekbespreking

Dr. G.C. Vreugdenhil, **Geestelijke strijd in de kracht van Jezus**. Gelovig weerstand bieden aan de boze, serie Artios-reeks, uitgeverij Groen Heerenveen, 2017 (1^e druk), november 2020 (3^e druk), 214 blz., prijs € 13,99.

Dit boek had al eerder een recensie in de Hervormde Vaan moeten hebben! Inmiddels is afgelopen maand reeds een derde druk verschenen. Een boek daarom dat duidelijk in een behoefte voorziet en gemeenteleden helpt in deze tijd om de listen en streken van de boze en het boze te doorzien en geestelijk te bestrijden.

Veel jaren werd het boekje van dr. R. van Kooten, *Welkom in de strijd!* cadeau gedaan rondom het belijdenis doen van het algemeen ongetwijfeld christelijk geloof. Dit boek draagt zeker bij om jonge christenen bij te staan in de goede strijd van het geloof. De schrijver is zich hiervan meer bewust geworden in zijn jaren als zendingspredikant in Chili. De boze zit nooit stil.

In drie delen en tien hoofdstukken neemt de schrijver ons mee. Ieder hoofdstuk begint met een leidende Bijbeltekst en wordt afgesloten met een serie gespreksvragen. Nuttig om met elkaar in een kring of ander verband dan wel persoonlijk te doordenken.

In het eerste deel wil Vreugdenhil de macht en de kracht van satan verkennen, maar wel als principieel verslagen macht en uit de hemel gestoten. De schepping is (nog) gebied van de overste van deze wereld. En toch, alle machten zullen zich buigen voor Jezus.

Het tweede deel biedt veel toerusting. Uitgebreid wordt ingegaan op de listen van satan én hoe weerstand geboden kan worden. In kerk en maatschappij wroet de boze. Veel bijbelteksten worden genoemd, verschillende uitgelegd en het

1e voorzitter: Ds. J.H. Lammers
Vlinderlaan 116, 3863 GK Nijkerk
T 033 2000592 • j.h.lammers1@gmail.com

2e voorzitter: Ds. J.P. Nap
Havikshorst 11, 3871 JK Hoevelaken
T 033 2584004 • dsjnap@hetnet.nl

1e secretaris: Ds. J. van Dijk
Dondersstraat 6, 2984 GR Ridderkerk
T 0180 398670 • ds.j.vandijk@hetnet.nl

2e secretaris: Dhr. C.D. Groenendijk
Koolmees 35, 2986 VB Ridderkerk
T 0180 423817 • c.d.groenendijk@hotmail.com

1e penningmeester: Dhr. C. Oosterom
Jan van Aemstelstraat 7, 3411 XK Lopik
T 0348 746906 •
accountant.c.oosterom@planet.nl

2e penningmeester: Dhr. J. van Capelleveen
Valleistraat 60, 3901 RT Veenendaal
T 0318 516930 • jvancapelleveen@solcon.nl

Lid: Ds. E. de Mots (Redactie-adres)
Pelikaan 34, 2986 TB Ridderkerk
T 0180 424636 • predikant@rondzes.nl

Lid: Ds. J.M. Molenaar (Themadagen)
Vossenakker 2, 6711 CZ Ede
T 0318 307748 •
ds.jmmolenaar@hervormdede.nl

Lid: Ds. A. Snoek (Verdiepingsconferentie 23+)
Kerkstraat 8, 4041 XB Kesteren
T 0488 723120 • asnoekvdm@solcon.nl

Overlijdensberichten:
J. Bout & Zn., Ceintuurbaan 32-34, 1271 BJ Huizen
E info@boutdruk.nl (o.v.v. Herv. Vaan)
Mutaties: Schriftelijk melden aan het Bondsbureau
Bestuurswijz. moeten naar de 1e secretaris

gebruik en de achtergrond van Griekse woorden verduidelijkt. Hoofdstuk 7 is indrukwekkend hoe gemakkelijk we de satan in ons leven kunnen binnen laten en zijn werk doen.

In het derde deel wil de schrijver de christen bewust maken van de Overste Leidsman en Voleinder van het geloof. Het is zo belangrijk deel te hebben aan Christus! Om te staan en te gaan in Zijn kracht. In hoofdstuk 11 wordt de geestelijke wapenrusting van Efeze 6 besproken. Helder! Tegelijk klinken de tonen dat we het zonder de Heere Jezus niet kunnen, maar ook dat we elkaar hebben!

Kortom, een boek voor persoonlijk gebruik. Soms moet je voor bepaalde gedeelten tijd nemen en het nog eens lezen. Het is geen gewoon leesboek, eerder een studieboek. De

hoofdstukken beslaan meer dan vijftien bladzijden en sommigen gaan over de dertig. Soms beekroop me de vrees dat de mens zo veel moet doen. Niets is minder waar: geeft de duivel geen plaats! Een christen dient zijn ogen niet te sluiten en waakzaam en nuchter te zijn. Om de goede strijd des geloofs te strijden, te verwerpen het kwade en te verkiezen het goede. Het slotdeel zegt daarom alles dat we niets alleen kunnen dan alleen met en door Jezus Christus.

A.Snoek

• Overlijdensberichten

'Nu laat U, Heere, Uw dienstknecht gaan in vrede naar Uw woord, want mijn ogen hebben Uw zaligheid gezien.'

Lukas 2: 29-30

Op Zijn tijd heeft de Heere tot Zich genomen ons lid

ADRIANUS PAULUS SCHUURMAN

in de leeftijd van 87 jaar.

De Heere trooste zijn vrouw, kinderen en (achter-)kleinkinderen.

Bestuur en leden van de M.V.
'Onderzoekt de Schriften'

Nieuwerkerk aan den IJssel,
december 2020

*'Zalig zijn de doden,
die in den Heere sterven...'*

Met droefheid hebben wij kennis genomen van het overlijden van ons trouw en meelevend lid

Ds. W. WESTLAND

in de leeftijd van 72 jaar.

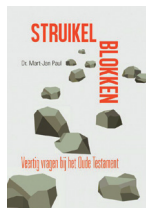
Ds. Westland was vanaf oktober 2015 lid van onze vereniging.

Ook via de Hervormde Mannenbond heeft ds. Westland veel betekend voor onze vereniging.

Wij wensen mevrouw Westland, de kinderen en kleinkinderen de troost en nabijheid van de HEERE toe.

Bestuur en leden van de
mannenvereniging
'Onderzoekt de Schriften'

Sliedrecht, december 2020

M.J. Paul, **Struikelblokken**. Veertig vragen bij het Oude Testament, Apeldoorn: Banier, 2020, 297p., € 16,95 (ISBN 9789088971457)

In dit boek behandelt de auteur tientallen vragen om struikelblokken bij het lezen van de Bijbel weg te nemen. Het boek valt uiteen in zes delen: vragen over Bijbelboeken, historische en archeologische vragen, godsdienstige vragen, ethische vragen, actualiteit voor ons en tekstoverlevering van het Oude Testa-

ment. Het boek bevat een tekstregister, waardoor het handig te gebruiken als naslagwerk bij diverse Bijbelteksten. In het wetenschappelijke spectrum durft de auteur een eigen positie in te nemen. De vragen die gesteld worden zijn zeer divers en de relevantie van elke afzonderlijke vraag zal door elke lezer verschillend worden beoordeeld.

Neem en lees.

JMM

• Overlijdensbericht

'Zalig zijn de doden, die in de Heere sterven, van nu aan'

Openbaring 14 vers 13a

Met ontroering hebben wij kennis genomen van het overlijden van ons oudbestuurslid

Ds. G. VOORDIJK

Hij mocht van 1967-1986 onze mannenbond dienen als lid van het hoofdbestuur. Met dankbaarheid gedenken wij zijn inzet en betrokkenheid bij onze bond. Wij wensen de familie die troost toe, die in de tekst hierboven onder woorden wordt gebracht.

Hoofdbestuur van de Hervormde Mannenbond op GG.

Ds J.H. Lammers, voorzitter

Ds J. van Dijk, 1^e secretaris

December 2020

'Denk aan uw voorgangers, die het Woord van God tot u gesproken hebben.

Let op de uitkomst van hun levenswandel, en volg hun geloof na'.

Hebreeën 13 vers 7

Ontroerd hebben wij vernomen dat na een ernstige ziekte is overleden ons oudbestuurslid

Ds. W. WESTLAND

Hij mocht onze mannenbond dienen als bestuurslid van 1993-2017. Van 2002-2017 was hij onze voorzitter. Met dankbaarheid denken wij aan zijn inzet en liefde voor onze mannenbond. Wij bewaren fijne en goede herinneringen aan de wijze waarop hij leiding gaf aan onze vergaderingen. Wij wensen zijn vrouw, kinderen, kleinkinderen en verdere familie de troost van de beloften van onze God en Vader toe, die in Jezus Christus ja en amen zijn.

Hoofdbestuur van de Hervormde Mannenbond op GG.

Ds J.H. Lammers, voorzitter

Ds J. van Dijk, 1^e secretaris

December 2020